

© Enabel - Sam Deckers

Menselijke mobiliteit

Wat doet Enabel?

De wereld staat voor enorme uitdagingen om tegen 2030 de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) te realiseren. Enabel wil daartoe bijdragen door zijn ervaring en expertise aan te bieden in een aantal specifieke domeinen: vrede en veiligheid, klimaatverandering en milieu, sociale en economische ongelijkheid, urbanisatie, menselijke mobiliteit, en wereldburgerschap. In het zoeken naar aangepaste oplossingen houden we rekening met de onontkoombare realiteit van de demografische explosie en geloven we rotsvast in de kracht van vrouwen en jongeren.

Deze brochure beschrijft hoe we menselijke mobiliteit in onze projecten integreren.

“Migratie is ontwikkeling”

Met deze woorden vatte de speciaal VN-vertegenwoordiger voor migratie in 2013 de problemen rond menselijke mobiliteit samen.

In een wereld waar de mogelijkheden voor menselijke ontwikkeling sterk verschillen, is mobiliteit voor heel wat mensen een belangrijke optie om een beter leven op te bouwen. Indien migratie goed beheerd wordt, kan het een katalysator zijn voor inclusieve economische en sociale ontwikkeling voor migranten maar ook voor de landen en gemeenschappen waar ze wonen of waar ze vandaan komen.

De Agenda 2030 erkent menselijke mobiliteit als een element dat van essentieel belang is om de SDG's te realiseren. Zo moet de ‘ongelijkheid in en tussen landen’ meer in het bijzonder worden verminderd ‘door het faciliteren van een ordelijke, veilige, reguliere en verantwoordelijke migratie en mobiliteit van mensen, via de implementering van geplande en goed beheerde migratiebeleidslijnen’ (SDG 10.7).

Op het niveau van de Europese Unie beogen de Totaalaanpak van Migratie en Mobiliteit (2011) en de Europese Agenda inzake Migratie (2015) de ‘maximalisatie van de impact van migratie op ontwikkeling’.

Menselijke mobiliteit maakt integraal deel uit van de doelstellingen van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die zo de inspanningen steunt om van migratie een keuze en een hefboom voor duurzame ontwikkeling te maken.

Menselijke mobiliteit als keuze

Om de positieve impact van menselijke mobiliteit op ontwikkeling te optimaliseren en de negatieve gevolgen ervan te verminderen, focust Enabel op acties die de sociale en economische ongelijkheid proberen te verminderen en inclusieve, innovatieve en sociale stadsontwikkeling en conflictpreventie bevorderen.

In landen in een fragiele situatie werkt Enabel volgens de tien fragiele-statenprincipes van de OESO (*Principles for Good International Engagement in Fragile States*) om de kwetsbaarheid van de bevolking te verminderen, de toegang van burgers tot hun grondrechten te garanderen en de veerkracht van de samenleving te vergroten. Een voorbeeld hiervan is de respons van Enabel op de coronacrisis in 2020. Alle projecten werden bijgestuurd om de instellingen en organisaties te ondersteunen die de toegang van migranten tot basisgoederen en elementaire rechten moeten garanderen.

© Enabel - Sam Deckers

Onze expertise

- Een team van deskundigen die gespecialiseerd zijn in processen van menselijke mobiliteit en het beheer ervan in Brussel en in het buitenland.
- Samenwerkingsverbanden met:
 - Belgische nationale en regionale instellingen (voor het merendeel Belgische universiteiten) en de privésector;
 - regeringen, lokale autoriteiten en niet-gouvernementele actoren in de partnerlanden;
 - verscheidene internationale organisaties en Belgische en internationale ngo's.
- De deelname aan verscheidene expertise- en onderzoeksfora op nationaal, Europees en internationaal niveau (bv. Practitioners' Network, Learn4Dev, het Wereldforum voor Migratie en Ontwikkeling, het Wereldforum voor vluchtelingen, enz.).

Hefboom voor duurzame ontwikkeling

Om de partnerlanden te helpen de effecten van migratie op ontwikkeling te optimaliseren, kiest Enabel voor een tweeledige aanpak. **Transversaal:** rekening houden met menselijke mobiliteit bij het ontwerpen en uitvoeren van sectorale programma's. **Gericht:** specifieke programma's voor migratie en ontwikkeling uitvoeren om de positieve effecten van de mobiliteit op de menselijke ontwikkeling te optimaliseren. In beide gevallen streeft Enabel de volgende doelstellingen na:

Bevorderen en verbeteren van het beheer van de menselijke mobiliteit met oog voor ontwikkeling op nationaal, regionaal en lokaal niveau

Het beheer van de migratiestromen wordt verbeterd op basis van de richtsnoeren van de Agenda 2030, het Mondiaal Pact inzake veilige, ordelijke en reguliere migratie en het Mondiaal Pact inzake vluchtelingen.

Enabel steunt zijn partnerlanden met een brede waaier van acties en helpt hen onder meer met de uitwerking van nationale strategieën en de uitvoering ervan op nationaal en/of lokaal niveau. Deze strategieën omvatten ook beleidslijnen om de diaspora door middel van kennisoverdracht, *remittances*, culturele uitwisseling en ondernemersprojecten bij de ontwikkeling in hun gast- en herkomstlanden te betrekken, en om bij te dragen tot het ontstaan van een gevoel van wereldburgerschap. Enabel ondersteunt zijn partnerlanden ook bij hun inspanningen om de noden en tekorten op de arbeidsmarkt op te vangen door te zorgen voor opleidingen in de lokale gemeenschappen en een betere structurering van de regionale en internationale mobiliteit, waarbij het bijzondere aandacht toont voor gender en inclusie. Het beheer van de menselijke mobiliteit ondersteunen houdt ook in dat hulp wordt geboden bij de re-integratie van mensen die naar hun herkomstgemeenschap of naar hun gewone verblijfplaats terugkeren.

Bescherming, eerbiediging van grondrechten, en veerkracht van migranten en gastgemeenschappen verbeteren

Enabel besteedt bijzondere aandacht aan de bescherming van de fundamentele mensenrechten en erkent dat migranten vaak blootstaan aan een groter risico op schendingen van hun rechten. Enabel zet zich in om migranten en de lokale gemeenschappen waarin zij zich vestigen toegang te verlenen tot onderwijs en beroepsopleidingen, gezondheidszorg, economische participatie (inclusief banen en zelfstandig ondernemerschap) en alle basisdiensten en -rechten (meer in het bijzonder een wettelijke identiteit).

Bescherming impliceert zowel ondersteuning aan individuen (bijv. toegang tot nationale onderwijs- of gezondheidszorgsystemen of tot juridische diensten) als aan systemen via capaciteitsversterking voor de nationale en lokale structuren. Bescherming garanderen betekent overigens ook ervoor zorgen dat samenlevingen inclusief en veerkrachtig zijn en de veranderingen als gevolg van mobiliteit en diversiteit kunnen opvangen, en de nationale, regionale en lokale autoriteiten versterken zodat zij de uitdagingen aankunnen.

Menselijke mobiliteit integreren in overheidsbeleid en ontwikkelingsprogramma's

Enabel integreert menselijke mobiliteit in zijn ontwikkelingsprogramma's om de positieve impact van migratie op ontwikkeling te maximaliseren en de kosten ervan zoveel mogelijk te beperken. In verschillende sectoren (landbouw, gezondheidszorg, sociale bescherming, onderwijs en beroepsopleiding, ondernemerschap, werkgelegenheid en arbeidsmarkt, openbare financiën, infrastructuur en milieu, promotie van de privésector) ondersteunt Enabel zijn partnerlanden om de potentiële implicaties van migratie en menselijke mobiliteit op te nemen in hun beleidsstrategieën.

Onze ervaring

Strategie rond internationale mobiliteit voor Marokko

Financiering: Europese Unie

Uitdaging

Opleidings- en arbeidskansen bieden aan jongeren door in te spelen op de specifieke behoeften op de arbeidsmarkt.

Oplossingen

Samenwerking tussen de Marokkaanse en Belgische publieke en private sector om talentvolle werklozen in Marokko op te leiden en hen uitzicht te bieden op een baan in Marokko of België na een open selectieprocedure. De Marokkaanse en Belgische arbeidsbemiddelingsbureaus en werkgeversorganisaties slaan de handen in elkaar. Er wordt bovendien samengewerkt met in Marokko gevestigde opleidingsverstrekkers.

Beroepsopleiding en economische inschakeling van jonge Oegandese en vluchtelingen

Financiering: België, Europese Unie en GIZ

Uitdaging

Vluchtelingen in het noorden van Oeganda toegang bieden tot onderwijs en beroepsopleidingen om hun inzetbaarheid en economische inschakeling te ondersteunen (vooral die van de meisjes en vrouwen onder de vluchtelingen).

Oplossingen

Steun aan het noodplan van het Oegandese ministerie van Onderwijs. Vluchtelingen en gastgemeenschappen in de doelregio's toegang bieden tot kwaliteitsonderwijs en beroepsopleidingen die perfect op de behoeften van de ondernemingen en de lokale economie inspelen (inclusief steun aan ondernemerschap).

Aantrekkelijk werk in het aardnotenbekken voor jonge Senegalezen

Financiering: Europese Unie

Uitdaging

Opleidingskansen en waardig werk bieden aan jonge werklozen in het aardnotenbekken van Senegal en terugkerende migranten naar het platteland lokken.

Oplossingen

Jongeren betrekken bij de landbouwproductie en hen toegang geven tot geïrrigeerde percelen zodat ze concrete kansen krijgen en werkbare alternatieven vinden voor de informele arbeidsmarkt. Coaching en ondersteuning van jongeren bij het opzetten van een eigen bedrijf in de agrovoedingssector, in samenwerking met internationale ngo's. Samenwerking met kmo's die in Senegal of elders actief zijn in deze sectoren, zodat zij deze jongeren na hun opleiding in dienst kunnen nemen.

Resultaatsafhankelijke financiering en mobiliteit van gezondheidswerkers

Uitdaging

Arbeidsomstandigheden en -perspectieven aanbieden aan gekwalificeerde gezondheidswerkers, inclusief in plattelandsgebieden, om de kwaliteit van de gezondheidszorg in de partnerlanden te verzekeren.

Oplossingen

Het mobiliteitsbeheer van gezondheidswerkers ondersteunen om de werking van de zorgsystemen in de DR Congo, Burundi, Rwanda, Oeganda, Senegal en Benin te verzekeren. De ministeries van Volksgezondheid begeleiden bij het opstellen van personeelsplannen om de competenties van het zorgpersoneel blijvend te versterken. Hierbij wordt rekening gehouden met de individuele mobiliteitskeuzes (circulaire/tijdelijke of zelfs permanente mobiliteit) via resultaatsafhankelijke financiering.

Belgisch Ontwikkelingsagentschap
Naamloze vennootschap van publiek recht met sociaal oogmerk

Hoogstraat 147
1000 Brussel, België
T + 32 (0)2 505 37 00
info@enabel.be
www.enabel.be

België
partner in ontwikkeling